

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Β. Α. Κωνσταντινόπουλος

6 Ιουνίου 1944 – 6 Ιουνίου 2024: 80 χρόνια από την D-Day

Η απόβαση στη Νορμανδία (D-Day) χαρακτηρίστηκε ως η μεγαλύτερη επιχείρηση στην ιστορία των πολέμων σε πλάτος σύλληψης, μεγαλειώδη κλίμακα και αριστοτεχνική εφαρμογή υπό τον ίδιο τον Ιωσήφ Στάλιν, ο οποίος αισθάνθηκε ανακούφιση από το άνοιγμα του δεύτερου Μετώπου στην Δύση. Έτσι η μέγγερη, που το ένα της άκρο είχε αρχίσει να σφίγγει στα Ανατολικά με τις επιτυχίες του Κόκκινου Στρατού στο πλαίσιο του Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου, ολοκλήρωνε την ασφυκτική της πίεση στη χιτλερική Γερμανία και από Δυτικά.

Στη μεγαλύτερη αποβατική επιχείρηση όλων των εποχών συμμετείχαν 5000 πλοία, 200.000 άνδρες, 2500 αεροσκάφη και 800 ανεμοπλάνα, ενώ τεχνητά λιμάνια και ένας τεράστιος υποθαλάσσιος αγωγός για την πετρελαϊκή τροφοδοσία είχαν σχεδιαστεί και λειτούργησαν υποδειγματικά.

Σημαντικό ρόλο έπαιξε η οργανωμένη επιχείρηση παραπλάνησης ως προς την ακτή απόβασης με πλαστικά ομοιώματα πλοίων και τανκς, με ρίψεις αλεξιπτωτιστών-ανδρείκελων, με δήθεν διαρροή ραδιοσημάτων κλπ. που επέφερε σύγχυση στη γερμανική διοίκηση, η οποία αμφιταλαντευόταν ανάμεσα σε τρεις απόψεις: Καλαί (φον Ρούντσετ), μεταξύ Σηκουάνα και Σαμ (Γιοντλ, Βαρλιμόντ) και Νορμανδία (Χίτλερ).

Ως προς την ημερομηνία, το γερμανικό Επιτελείο θεωρούσε τον Μάιο ως μήνα της αποβατικής ενέργειας και γι' αυτό στις 5-6 Ιουνίου ο Ρόμμελ, που είχε αναλάβει την οργάνωση της Βόρειας ακτής στο πλαίσιο του «Τείχους του Ατλαντικού» με πλήθος τσιμεντένιων φρουρίων με πυροβόλα, πολυβόλα και σιδερένια αντιαποβατικά κωλύματα, βρισκόταν με ολιγοήμερη άδεια στην Στουτγάρδη, όπου οι γυναίκες τού πρόσφεραν λουλούδια στο δρόμο.

Η στρατηγική του Επιτελείου ήταν διχασμένη, με τον Ρόμμελ να υποστηρίζει λόγω της εμπειρίας του στη Β. Αφρική, την αντίσταση και τη συντριβή των εχθρικών δυνάμεων στην ακτή και τον φον Ρούντσετ να υποστηρίζει την αντίσταση μακριά από τις ακτές. Ο συμβιβασμός που προτιμήθηκε, λίγες μεραρχίες στις ακτές και οι άλλες πίσω, αποδείχθηκε αδύνατο να αποκρούσει τις μεραρχίες στην ακτή και να συγκεντρώσει στα μετόπισθεν αποτελεσματική δύναμη κρούσεως εναντίον των προγεφυρωμάτων.

Αντικειμενικοί στόχοι των συμμαχικών δυνάμεων υπό τον Αϊζενχάουερ και Μοντγκόμερυ ήταν η κατάληψη των πόλεων Καέν και Χερβούργο που τελικά επιτεύχθηκε με πολλές θυσίες.

Η προσπάθεια παραπλάνησης ήταν τόσο επιτυχής, ώστε οι Γερμανοί πίστευαν ότι η απόβαση στη Νορμανδία ήταν παραπειστική και ότι η κύρια αποβατική ενέργεια θα εκδηλωνόταν στο Καλαί.

Ο εντατικός βομβαρδισμός από αέρος και θαλάσσης συνέτριψε το «Τείχος του Ατλαντικού» και οι σύμμαχοι εγκατέστησαν την ίδια μέρα προγεφυρώματα, τα οποία διευρύνθηκαν τις επόμενες μέρες παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Ο Χίτλερ παρά την αρχική πρόβλεψή του για τη Νορμανδία, κρατούσε για τις ημέρες μετά την απόβαση τη 15^η στρατιά στο Καλαί. Όταν αργότερα τα γερμανικά τανκς, στο τέλος Ιουνίου, κινητοποιήθηκαν, συνετρίβησαν 7 από τους 9 θωρακισμένους σχηματισμούς με μεγάλες απώλειες σε έμψυχο και άψυχο υλικό.

Όταν στις αρχές Ιουλίου ο Κάιτελ τηλεφώνησε στον φον Ρούντσετ και τον ρώτησε τι πρέπει να κάνουν, αυτός απάντησε «Ειρήνη, ανόητοι! Τι άλλο;». Την επόμενη μέρα αντικαταστάθηκε από τον φον Κλούγκε, ενώ η απογοήτευση, που διαπέρασε όλο το σώμα των Γερμανών αξιωματικών, οδήγησε στην απόπειρα κατά του Χίτλερ στις 20 Ιουλίου. Η αποτυχία της στέρησε από τη Γερμανία τη μόνη ευκαιρία που είχε να σωθεί από την καταστροφή και την ταπείνωση.